

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásas petitor egyszeri hirdetés 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyiltér: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Az eperjesi jogakadémia jövője.

IV.

Első sorban Eperjes sz. kir. városra és Sárosvármegyére kell számítani. — Mit tesznek más városok és vármegyék jogakadémiáikért? — A jogakadémia hallgatóságának növekvő száma. — Ennek előnyei. — Eperjes sz. kir. város határozatai 1877-ben, 1881-ben és 1899-ben. — Óhajtható, hogy a város egy rendes tanári szék díjazását egészben elvállalja.

Ha azt a kérdést vetjük fel, hogy kiknek a támogatására lehet és kell számítanunk abban, hogy az eperjesi jogakadémia fentartó testületének, valamint az ág. hitv. evang. egyházkerületnek és egyházegyetemnek komoly és odaadó törekvését előmozdítsák és az újjászerveződésnek nagy jövőt s kiváló fejlődést biztosító törekvéseit sikerre juttassák: természetes, hogy első sorban azokat az erkölcsi személyeket kell megneveznünk, a kik ennek a jogakadémiának a fenállásából kiváló szellemi és anyagi előnyöket élveznek.

Ezek pedig: *Eperjes sz. kir. város, nemkülönben Sárosvármegye!*

Ezt az elvet természetesnek, mintegy magától értetődőnek találták és találják más jogakadémiákkal szemben is azok a városok és illetve vármegyék, a melyeknek területén ilyen felsőbb tanintézetek fenállanak. Erre nézve szebbnél-szebb példákat és bizonyítékokat hozhatok fel hazai jogakadémiánk életéből.

A kassai állami jogakadémia számára p. u. Kassa sz. kir. város több mint 110,000 kor. költséggel palotát épített s Abaúj-Torna vármegyével együtt évi járulékkal támogatja a joghallgatók javára létesített «deák-asztal» intézményét; Nagyvárad törvényhatósági város

alapítványt tett az ottani jogakadémia segítő-egyesülete javára; Pécs sz. kir. város jelentékenyen hozzájárult az ottani joglyceum segélyezéséhez; Debreczen sz. kir. város 1874-ben teljesen magára vállalta egy jogakadémiai tanszéknek a fentartását, 1900-ban pedig újabb két tanszék díjazására 200,000 kor.-t szavazott meg; M.-Sziget az országos ezredéves ünnepek alkalmával, 1901. szept. 1-jétől, 3200 kor.-t ad az ottani jogakadémia egy tanszékének fentartására, újabban pedig Máramaros vármegye törvényhatósági bizottsága is tekintélyesebb évi összeggel járul hozzá a jogakadémia fentartásához; végül Kecskemét törvényhatósági város mutatja ebben a tekintetben valóban a legmeszebbmenő és legnagyobb példát, a mely 1874-ben három jogakadémiai tanszéknek a fentartását vállalta át s 1882-ben újabban a negyediknek, végül 1892-ben az ötödik tanszéknek is teljes fentartására vállalkozott.

Azonnal meleg elismeréssel és méltánnyalásal sietek kiemelni azt, hogy ugyanezt az utat követte az eperjesi jogakadémiával szemben Eperjes sz. kir. városnak és Sárosvármegyének művelt s a tanintézet fenállásában és felvirágoztatásában egyszersmind saját javát és előmenetelét látni tudó, nemesen áldozatkész közönsége is.

Városunk és vármegyénk csakugyan felfogni és megérteni látszanak azt, hogy — különösen akkor, a mikor új intézmények létesítésénél, (p. u. kir. ítélőtábla, katonai nevelő-intézet, községi- és körjegyzői tanfolyam, lelenczház-, javító-intézet-, vasúti alkalmazottak gyermekeinek nevelőintézete stb. felállításánál) csaknem következetesen, mellőzést kénytelenek tapasztalni: — legalább a meglévő intézetek és

intézmények megszilárdításával, jövőjük biztosításával, valamint azoknak lehető felvirágoztatásával kell érdekeiket megővniök, annyival inkább, mert különben abban a nagyon is egyenlőtlen versenyben, a melyet e tekintetben más, sokkal szerencsésebb várossal, illetve vármegyével kell folytatniök, okvetlenül veszteseknek kell lenniök.

Mikor az 1874-iki újjászervezésnek erre a jogakadémiára vonatkozólag szükségessé vált életbeléptetése jött szóba, s mikor, az ezzel kapcsolatban felmerült anyagi nehézségek folytán, a jogakadémiának két esztendőig szünetelnie is kellett: — mint már említettem, — úgy városunk, mint vármegyénk közönsége egyaránt szép feladatának, valamint mellőzhetetlen kötelességének tartotta azt, hogy ezt a főiskolát, újra leendő megnyitására s az újjászervezés folytán megkivánt jelentékeny újabb terhek viselésében, lehetőleg támogassa.

Felfogta városunk és vármegyénk derék közönsége azt, hogy az az anyagi támogatás, a melyet ennek a főiskolának nyújtanak, nemcsak ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy ezek az erkölcsi személyeink teljesen átérzik abbéli nemes kötelességeiket, hogy a területükön levő s a nemzeti közművelődés előmozdítására hivatott — s ezt tényleg is eszközöző — intézményeket fenállásukban és eredményes működésükben erősítsék, hanem egyszersmind fel tudják fogni azt is, hogy az ily intézetek számára nyújtott segítség voltaképpen nem egyéb, mint más alakban történő *viszonzása* s egy csekély részben való *viszátértése* amaz

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

EGYPTOM.

írta: Dr. Raffay Ferencz. (Folyt.)

Az ókor klasszicitása mellett nagy contrast, megdöbbentő ellentét az egyiptomi nép jelenlegi állapota. Az arab, fellah, kopt, beduin nép százezrei élnek a legnagyobb tudatlanságban; még írni és olvasni is alig tud talán 2—3% közülök. Ez a szegény köznép, a mely faekével szánt ma is és tevéjén, szamarán, tenyérynél földjén és sárkunyhóján kívül nem tud semmiről semmit; de tán nincs is igénye semmire, buta hátramaradásban él évezredek óta. Előbb saját vére igazta le és tartotta örökös szolgaságban; emlékezzünk csak Madách «Ember tragédiájá»-nak megdöbbentő jelenetére, mikor a gulák építő rabszolga a nagy teher alatt sűrű ostorcsapások között lehelte ki lelkét. A hosszú esztendőök ezrei és ezrei úgy folytak le az elnyomott nép számtalan generációját fölött, hogy csak a jajszó és a szenvedés örökös Golgothája a története ezeknek az emberhez nem illő korszakoknak. Való igen, hogy a zene fejezi ki legszebben a nép érzelmeit, szívvilágát és belőle lehet a legbiztosabb következtetést vonni arra, hogy szabad vagy elnyomott, boldog vagy szenvedő volt a multban. Az arab zene talán az egész világon a legfájdalmasabb E mellett monoton, egyhangú. Mintha azoknak a végtelen szenvedéseknek a kifejezője lenne hangokban és áriákban, a melyeket oly hosszú időn át kiállott az arab nép; mintha a szenvedések minden kínját, sóhajtását és fájdalmát zenéjébe öntötte volna,

mert egyébként nem panaszkodhatott. És csak sir a zenéje, melán, szomorúan; hisz öröme nem volt oka és alkalmá a népek, ezért nem is vidult fel soha.

Most sem jobb az arab nép helyzete. Csak az a különbség, hogy két ura van: az egyiptomi és az angol. De ez mintha rosszabb lenne; annyiban mindenestre rosszabb, hogy kettőnek adózik, hogy a modern állam követelményeit alkalmazzák vele szemben (pl. a kit csak lehet, besoroznak katonának); megmutatták neki az európai fényt, jólétet és élvezeteket, de nem adtak hozzájuk sem vagyont, sem szabadságot, sem jogot, sem műveltséget. Úgy él aztán az arab nép két világ között; a terhek, a szigor, a rendszabályt érzi, de műveletlen lelkülete nem veszi hasznát a modern állami élet berendezkedésének. Innen lehet aztán megmagyarázni, hogy a legmodernebb rendszer szerint épített börtönök tele vannak gonosztevőkkel s alig van hét, hogy 3—4 akasztás ne lenne Egyiptomban. Az évezredek óta úgyszólván állati módon élő araboknak nem tetszik a törvény kellemetlen korlátja s minduntalan átlélik azt, mert a modern törvények nem az ilyen nép erkölcsi érzületéhez és lelki világához vannak szabva.

Látniok kell mindenestre a vezető köröknek, hogy munkájuk nem emberi, hogy a hatalom modern kezelése az angolok anyagi érdekeire nézve előnyös lehet, de a népet nem elégítheti ki, mert nem ad neki úgyszólván semmit, nem járhatja iskolába, a közműveltség terjesztésére mit sem tesz, csak követel, csak haszonra törekszik.

Úgy vélem, hogy egyszer még nagy rázkódás, nagy forradalom lesz ebből; az arab nép tudatára ébred a hatalom egyoldalú, igazságtalan kezelésének és kivívja szabadságát, vagy legalább is azt, hogy ne két úrnak

kelljen szolgálnia. Valami földrendés, valami nagy vérengzés fog ott bekövetkezni vagy pedig teljes elernyedés és absolut megalázkodás. Annyi bizonyos, hogy a felső körök, azok a kik mint benszülöttek állnak (igaz, mint pictus masculusok) a hatalom polczán, szintén nincsenek a helyzettel megelégedve s az angol uralom lerázására törekcsenek. Teljes megadásra tehát kevésbé van jelenleg kilátás. Baj lehet az angolokra nézve valamikor az is, hogy az arabok közül a fiatalabb generációk mind katonák ma már. Igaz ugyan, hogy a világ legrosszabb katonái, de mégis csak tudnak bánni a modern fegyverekkel s bizonyos, hogy nem lesz oly könnyű másodsor győzni Egyiptomban, mint a milyen könnyű volt diadalmaskodnia Kitchenernek húsz évvel ezelőtt, a mikor szintén felláztak a benszülöttek, kiűzték az európaiakat, mindenüket elrabolták és sokakat meggyilkoltak közülök. Abbas Hilmí pasát, a mostani alkirályt, azért szeretik szinte rajongásig az arabok, mert gyűlöli az angolokat.

Az alkirály 29 éves, feltűnően szép férfi, a ki 9 éve van trónon. Európai műveltségű ember s katonai kiképzését a bécsi Theresianumban nyerte. Angolul, francziául jól, németül gyengébben beszél. Felesége neki is csak egy van s februárban született a hatodik gyermekük.

Az alkirálynak, mint keleti fejedelemnek a palotájában nem európai szokások vannak, hanem szigorúan megőrzik a török ettiquettet. Mint minden török, a királyi család tagjai is nagyon barátkozók, nem gögősek s nincsenek oly clérhetetlen és rideg távolságban népüktől, mint az európai uralkodók. Különösen az európaiak-

elvitázhatatlanul nagy és fontos előnyöknek, a melyek az ilyen intézeteknek fenállásából magára az illető erkölcsi személyekre, sőt az ezeket alkotó közönségre is, általában erednek.

Itt látszik a leginkább helyénvalónak az, hogy bemutassam azt a fokozatos és örvendetes emelkedést, a mely az utóbbi 17 év óta az eperjesi jogakadémia hallgatóságának a létszámában észlelhető. A két évi szünetelés óta a jelenlegiig lefolyt tanévek alatt a hallgatóság létszáma a következő volt: 1878/9-ben: 18, 1879/80-ban 40, 1880/1-ben 55, 1881/2-ben 57, 1882/3-ban 45, 1883/4-ben 42, 1884/5-ben 39, 1885/6-ban 27, 1886/7-ben 37, 1887/8-ban 46, 1888/9-ben 56, 1889/90-ben 68, 1890/1-ben 68, 1891/2-ben 86, 1892/3-ban 99, 1893/4-ben 114, 1894/5-ben 125, 1895/6-ban 121, 1896/7-ben 157, 1897/8-ban 182, 1898/9-ben 166, 1899/900-ban 211, 1900/1-ben 232, 1901/2-ben 221.

Teljesen eltekintve attól, hogy a szellemi és társadalmi élet szempontjából, milyen kiváló előnyökkel jár egy városra és vármegyére az, hogy egy ily felsőbb tanintézete van, kell-e bővebben fejtegetnem azokat az anyagi előnyöket, a melyek egy ily nagy számú hallgatósággal bíró tanintézethez a fenállásából a városra és a vármegyére erednek?

E sorok írásánál előttem állanak azok az iratok, a melyek a jogakadémiának Eperjes sz. kir. városa részéről nyert legelső segélyezésére vonatkoznak. Előttem áll az a lelkes indítvány, a melyet városunk egykori társadalmi életének köztisztelőben és becsülésben állott s annyira kedvelt alakja, a jogakadémia újramegnyitásának terén szerzett kimagasló érdemeiért örök hálaival emlegetendő: Kardos Tivadar, 1876. november 21-ikén terjesztett városunk közönsége elé s a melyben a jogakadémia segélyezésére évi 3000 kor.-nyi összeget hozott volt javaslatba. A város pénzügyi és jogügyi szakosztálya, tekintettel a város anyagi viszonyaira, szótöbbséggel, az évi 2000 korona megadását javasolta, a mit a város közönsége — egyelőre tíz évig terjedő időre — 1877. évi január 12-ikén el is fogadott. A szakosztály többsége a maga véleményét arra a meggyőződésre alapította, hogy: «a nagymérvben megapadt forgalom, áldozatok árán is előmozdítandó, hogy továbbá a jogakadémia, ha mindjárt oly számú hallgatóságra, mint azelőtt, nem is lehet számítani: a forgalom emelkedésének nem jelentéktelen tényezőjét képeznék s hogy ezen for-

galmi emelkedés jótékony kihatással fogna lenni nemcsak a kereskedőkre, iparosokra, házbirtokosokra, hanem közvetve a köznépre is, miáltal az adóteher is könnyebben elviselhetővé válik.» Érdekes, hogy ugyancsak e határozat tárgyalásánál, az *Eperjesi Lapok* 1877. évi 3-ik száma, a mikor a meghozott határozatot a legmelegebben üdvözli, számíttatásokat is tesz a leendő joghallgatók számára nézve s azt mondja, hogy: «körülbelül 50—60 hallgatóra kétségtelenül van kilátás.» Majd az e számíttatáshoz fűzött fejtegetést ezzel végezi: «Mérlegelve ezen körülményt, mindenesetre azon eredményre jutunk, hogy az akadémia visszaállítása a forgalmat okvetlenül emelni s így pénzügyileg is ellensúlyozni fogja azon áldozatot, melyet a város ez ügyben hoz.»

Azért idéztem hűségesen ezeket a régen elhangzott és leirt szavakat, mivel az azokban rejlő igazságot nemcsak, hogy ma sem tagadhatjuk meg, de azt meggyőzőbb egyszerűséggel igazán ma is alig tudnók kifejezni.

Ugyanezt a határozatot ismételte meg 1881. évi november 21-ikén a város közönsége, a mikor a 2000 kor. évi járuléknak újabb tíz esztendőre való megszavazását mondta ki. Még fontosabb és nagyobb jelentőségű volt az a határozat, a melyet a város közönsége, egyhangú lelkesedéssel és igazán jóleső jóindulattal, 1899. július 1-jén hozott volt meg, a mikor kimondotta, hogy 1900. január 1-től kezdődőleg, mindaddig, a míg városunkban a jogakadémia fenáll s azon a hazai jogtudományokat magyar nyelven tanítják, Eperjes sz. kir. város évi 4000 koronával járul hozzá ennek a tanintézethez.

Nagy elismeréssel emlíendő ez az áldozatkészség ezúttal is! Azonban éppen ennek alapján komolyan hinnünk kell, hogy az a közönség, a mely ily nemeslelkű tudott lenni eddig is, a mely ilyképen meg tudta érteni eddig is azt, hogy mit jelent a jogakadémiának itten való fenállása: — meg fogja tudni érteni azt is, hogy mit fog jelenteni ennek a jogakadémiának teljes színvonalra leendő kiépítése és teljes virágzásra juttatása? Ha akkor, a mikor legfeljebb 60 hallgatóra számítottak: 2000 kor. évi segély nyújtására voltak hajlandók, valamint akkor, a mikor ez a létszám átlag 150-re emelkedett, ezt a hozzájárulást évi 4000 koronára tudták felemelni: semmi kétség se lehet azt iránt, hogy mostan, a mikor — az

utolsó 3 évi átlagot tekintve, — a hallgatóságnak a létszáma állandóan túlhaladja a 200-at, s különösen mostan, a mikor, — az újjászervezés következtében, — ennek a létszámnak semmi esetre se csökkenésére, hanem, ellenkezőleg, kétségtelen és igen jelentékeny emelkedésére van kilátás, a mikor az új törvényjavaslat egyenes célzata szerint az sem lesz lehetetlen, hogy a jelenlegi létszám talán meg is kétszereződik: városunk közönsége elérkezettnek fogja látni az időt arra, hogy — a mit már az 1899-iki kérvény is egyenesen kérelmezett, — *legalább is egy tanszék teljes díjazásának elvállalását is eszközölje*, azaz az 1900. január 1-től megadott évi 4000 korona hozzájárulást, ugyanazok mellett a feltételek mellett, a melyeket e hozzájárulás megadásánál kikötött, legalább is évenként újabb 1000 koronával emelje.

Ismerem nagyon jól városunk anyagi viszonyait, valamint a megterhelhetésnek azt a mértékét is, a melyet közönségünk, községi pótdadó alakjában, visel. Épen ezért jelöltem meg a hozzájárulás e felemelését *«legalább»* ennyiben és nem többen. De határozottan tudom azt is, hogyha városunknak anyagi viszonyai nem volnának olyan kevésbé kedvezőek, mint a milyeneknek azokat — sajnos — ismerjük: akkor sokkal kevesebb súlyt is fektethetne a város közönsége arra, hogy vajjon van-e jogakadémiája, avagy nincsen? Épen ezek a viszonyok teszik mellőzhetetlenné városunkra azt, hogy mostan, a mikor a teljes kifejlődés előtt áll a jogakadémia: igyekezzék maga is minden lehető módon biztosítani az ennek fenállásából és felvirágzásából eredő kétségtelen előnyöket, a melyek reá nézve — épen az adott viszonyok között — valóban becsesek és nélkülözhetetlenek.

Azt a forgalmat, a melyet csak nyolcz rendes tanárnak és 200 joghallgatónak Eperjesen tartózkodása eszközöl, én, hozzávetőleges számítással, a lehető legalacsonyabban, évi 150,000 koronára becsülöm. Ám számíton utánam bárki, avagy vegye épen azt is számításba, hogy az újjászervezés következtében a hallgatóságnak a száma, mint mondtam, igen jelentékenyen meg fog szaporodni, s döntőn a felett elfogulatlanul, vajjon, — ismétlem: semmi szellemi és erkölcsi előnyre ezúttal nem is gondolva, — e jelentékeny forgalomnak s ebből a város közönségére általában

kal barátkoznak szívesen. Tewfik khedivének, a ki a mostani alkirály apja volt s Helouanban üdült, egy helouani német vendéglős (Heltzel) valósággal barátja volt, a kivel ennek folytán a többi arab és török előkelőségek is szívesen szöttek intim viszonyt.

A cairói udvarnál az európai előkelőségeket is török módon fogadják az alkirály. A fogadás egy nagy teremben történik, a mely pompásan van berendezve s a falak mentén diványok futnak körül. A khedive ide ülteti vendégeit, maga közéjük telepszik s élénken kezd velök társalogni. Az arab szolgák, mint minden arab vagy török háznál, parancs nélkül, azonnal feketét és szivart szolgáltatnak fel, mert a keletiek házához bármely időpontban jöjjön vendég, feketével és szivarral megkínálják.

A khedive is kiűrit egy kis csésze török-kávét, szivarra gyújt s kedélyesen társalog vagy félórátig vendégeivel. A társalgásban igen élénk, gyors felfogású, vidám embernek tűnik fel; beszéd közben hevesen gesztikulál, nagyokat nevet s kezével többször térdére üt. Néhány magyar urat fogadott januárban, a kiktől oláh-cigányaink után kérdezősködött, a mikor Beöthy Zsolt, egyetemi tanár, azt mondta felőlük, hogy egyiptomi származásúak, olyan nevetésbe tört ki, hogy pár percig nem tudott szóhoz jutni. Úgy látszik, megörült a felfedezett rokonságnak. Különben a télen Budapestről Cairóban időzött Balogh Géza magyar cigánybandája is játszott neki s a művészi zene nagyon megnyerte tetszését.

Mikor aztán elbocsátja vendégeit, az ajtóig kíséri őket, szívélyesen elbúcsúzik tőlük, miközben erősen megrázza mindegyiknek a kezét.

Mennyivel másképp fogad ott az uralkodó, mint Európában.

*

A török és arab magasrangú családok fölött, a melyek az uralkodóházzal rokonságban vannak, az alkirály szava dönt. Kivált a házasságra-lépésnél, örökösödésnél, sőt minden fontosabb családi eseménynél övé a határozás joga. Ő örökdió a török szokások és a mohamedán vallás szigorú dogmáinak pontos megtartása fölött is. Sőt még abba is van beleszólása, hogy a hercegnők közül ki mehet nyárra Európába. Ez újabb vívmány s csak 15—20 éve van megengedve. Tewfik khedive engedte meg először, hogy egy török hercegnő, természetesen szigorú kíséret mellett, Marienbadba jöjjön, mert súlyos beteg volt. Hónapokig kellett könyörögni s az európai orvosoknak összes tudományukat és csalafintaságukat össze kellett szedni, míg a khedive beleegyezett az európai útba. Azóta aztán minden évben 5—6 család nőtagjai közt akad egy-egy beteg, a kiknek európai levegőre van szükségük s a kik az európai életmódot szeretnék megismerni, és minden évben egész karavánok indulnak el, mert egy-egy család 20—30 tagból álló kísérettel utazik, Európába, kivált Svájcba és a nevesebb fürdőhelyekre. A mostani khedive alatt könnyebb már megnyerni az engedélyt, de a nélkül még mindig nem szabad a családhoz tartozó nők közül senkinek Európába jönni.

Európa nemcsak azért gyakorol nagy vonzóerőt a török és arab szépségekre, mert itt új világ tárul eléjük, hanem azért is, mert itt nem kell megtartani a török szokásokat: fátyol nélkül, teljesen európai toilletben járhatnak, nincsenek úgy lenyűgözve a vallási

szabályok által s valósággal fellelegzenek, ha európai partot ér a lábuk.

Kivált azok a nők örülnek, a kik Európában székelő egyiptomi követségek tagjaihoz mehetnek feleségül. Ezek Párisban, Londonban s a többi európai fővárosban teljesen modern életet élnek. Házuk, a melybe Egyiptomban férfi be nem léphet, éppen oly nyílt ház lesz, mint bármely európai úrnő háza s a keleti hercegnő hamarosan a legperfektebb dámává nővi ki magát. Persze kétszeresen fáj aztán, ha vissza kell menni Egyiptomba. Egy ilyen követ neje Cairóban is hosszabb ideig európai szokások szerint élt, a mit a többi török hercegnők persze nagyon irigyeltek s addig áskálódtak ellene a khedivénél, míg ez be nem tiltotta a flott, szabad életet és a hárem ajtai be nem zártak újból a férfiak előtt. Ugyanez a hercegnő, egyik nővérével, megjelent egy ízben a francia álarcsobálon is. Kosztümöt a cairói operától kértek, a honnan aztán hamar elterjedt a hír, hogy a parókás rokkokódámák török hercegnők lesznek. A férfi-publikum is megtudta ezt s a két pajkos és merész török szépségnek egyszerűen a nevét sugdosták a fülébe, a mi fölött mód nélkül csodálkoztak a hercegnők s a mi az eredeti mulatságot annyiban megzavarta, hogy nyilvános felfedezéstől tartván, demaszkirozás előtt hazahajtottak. A török etiquette-ellenes stikli így is az alkirály fülébe jutott, a ki hatvan napi szobafogsággal büntette a hercegnőket s az ajtó előtt fegyveres őrk álltak, hogy a királyi parancs szigorú megtartását meg ne húsíthassák. Ez a büntetés persze nagy szenzációt keltett s még érdekesebbé tette a hercegnőket.

Különben minden törvény és szabály úgy a társa-

eredő
«áldo
Én
fogula
sére

▲
tak j
folyta

A
város
Dr.
elnök

D
L
E
L
B
L
M
S
Z
C
R
R
S
L
D
K
F
M
S
S
B
R
M
K
O
K
S
R
S
G
Z
O
Pr
Je
G
K

Kösz
D
K
R

Ez a
szolgá

dalomb
a melye
az egyt
állása
bírálan

Sem

házassá
nincs. E
szor elv
sokkal
annyisz
száma
annyibó

kötelez
val létre
hogy a
szegény
gazdaga
moringu

A f
rabszol
mekekk
dönt cs
szolgán
is tagja
rabszol

A t
egyik o
lanul é
pedig a
fényűz
európai

eredő előnynek a biztosítása, ezt az újabb kis «áldozatot» meg nem érdemli-e?

Én teljesen nyugodt vagyok minden elfogulatlanul gondolkozni tudó agynak döntésére nézve.

Dr. Horváth Ödön.

HIREK.

Adakozás a bártfai tűzkárosultak javára. Újabbban a következő adományok folytak be:

Berthóty Antónia, Selmezbánya 10 kor.
Mult heti kimutatásunk . . . 53 *
Összesen: . . . 63 kor.

A beérkező adományokat hetenkint Bártfa sz. kir. város polgármesteri hivatalának fogjuk átküldeni.

Dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, Széchenyi-köri elnök gyűjtő-ívén adakoztak:

Dr. Horváth Ödön	10 kor.
Dessewffy Lajos	2 *
Br. Ghillány Lászlóné	2 *
Dr. Herczogh Árpád	2 *
Br. Ghillány Imre	10 *
Bergmann Nándor	2 *
Lefkovits Mór	2 *
Moes Eugénia	2 *
Sziklai Henrik	2 *
Zahler Zsigmond	2 *
Özv. Oszvald Dánielné	2 *
Raisz Ede	2 *
Rosenberg Hermann	2 *
Schulek Gusztáv	5 *
Lerner Mór	2 *
Dóbiás Ede	2 *
Kiss Sándor	2 *
Faragó József	2 *
Molnár Antal	1 *
Szántó	1 *
Schwarz és Glasner	2 *
Bielek László	10 *
Raisz Viktor	2 *
Mihalidesz Lajos	1 *
Kyss C. M.	4 *
Özv. Kósch-Dapsy	5 *
Kovaliczky Zeno	3 *
S. M.	2 *
R. M.	1 *
Sebetzky Regina	2 *
Grossmann Armin	1 *
Zsarnay Valér	2 *
Olvashatlan	1 *
Prámer-Zombory	1 *
Jeney József	4 *
Ghillány József	10 *
Kassay István	3 *
Összesen:	111 kor.

Kósch Árpád ívén:

Dr. Lakner Árpád	20 kor.
Kósch Árpád	20 *
Ruby József	10 *
Összesen:	50 kor.

Ez az összeg Eperjes sz. kir. város házipénztárába szolgáltatott be.

dalomban, mint az állami életben a khoránon alapszik, a melyet pontosan megtartanak. Így pl. a házasság, az egybekelés, elválás, örökösödés, a gyermekek jogállása stb., mind ezen vallásos szent könyv szerint bírálható el.

Semmi sem könnyebb a mohamedánoknál, mint házasságra lépni és elválni. A házassodásnak korlátja nincs. Ennek tulajdonítható, hogy 13—14 éves fiúk sokszor elvesznek 11—12 éves leányt (a testi fejlettség ott sokkal hamarabb beáll, mint nálunk) s minden férfi annyiszor nőül, a hányszor neki tetszik s a feleségek száma nincs korlátozva. Az egybekelés mindössze annyiból áll, hogy a férfi szerződésileg hitbért (moring) kötelez a nejeinek elválás esetére; ezen okirat kiállításával létrejött a házasság. Az elválás pedig úgy történik, hogy a férfi elküldi nejét s lefizeti a hitbért. A hitbér szegényeknél 1—2 font (12—24 forint) legfeljebb, gazdagoknál azonban százezer forint is van néha moringul lekötve.

A férfi ezenkívül feltétlenül úr a családban; ha rabszolganőtől gyermeke születik, ez a törvényes gyermekekkel teljesen egyenlő rangú, mert az ő akarata dönt csupán s ha magához méltónak tartotta a rabszolganőt, ezzel azt akarta, hogy annak a gyermeke is tagja legyen a családnak, míg az anya továbbra is rabszolga marad, hacsak feleségévé nem teszi őt.

A többnejűség különben mindinkább kivész. Ennek egyik oka az európai műveltség és felfogás tagadhatatlanul érezhető befolyása az ottani erkölcsökre, a másik pedig a vagyonsodásnak rohamos alászállása az európai fényűzés elterjedése folytán. A török és arab főúr európai társaságba jár, európai műveltsége van, ebből

* **Czmadományozás.** Ő császári és apostoli kir. felsége f. é. május hó 21-ikén kelt legfelső elhatározásával *Both Gyula* eperjesi kir. törvényszéki bírónak, saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismeréséül, a kir. ítélőtábla-bírói címet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Gaál Miklós* és *Rösler Tamás Leó* eperjesi lakosokat, végzett joghallgatókat a nyitrai, illetve a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságokhoz ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazó-gyakornokokká nevezte ki.

* **Kinevezés.** *Hegedűs Ferencs* végzett joghallgatót a kassai kir. ítélőtábla elnöke díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Közjegyzői kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Tomka István* kassai kir. közjegyző-helyettesét Homonnára kir. közjegyzővé nevezte ki.

* **Nyugdíjba vonuló rendőrkapitány.** Mint Bártfáról értesülünk, *Geffertth Menyhért*, Bártfa sz. kir. város rendőrkapitánya, gyengélkedése miatt beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Kérvényét a május 27-iki városi közgyűlés elfogadta oly fentartással, hogy a kinevezendő rendőrkapitány hivatalba-léptéig, illetve legkésőbb f. évi július 1-jéig hivatalát betölteni tartozik.

* **Hymen.** *Angyal István*, a Szikszói Takarékpénztár főkönyvelője, eljegyezte *Kakos Ilona* sajó-arnótitánitónőt.

* **Gyászhr.** *Özv. Beyer Henrikné* szül. *trocsányi Kohányi Látitia* május hó 24-ikén, 76 ik életében, Eperjesen elhunyt. Temetése május 27-ikén ment végbe Eperjesen. Az elhunyt úrnőben lovag *Microys Vilmosné* édesanyját, lovag *Microys Vilmos* cs. és kir. vezérőrnagy pedig anyósát gyászolják. A végtisztességén nagy számban fejezték ki részvételüket az elhunyt rokonai és tisztelői.

* **Halálozás.** *Tahy Géza* cs. és kir. százados május 25-ikén Debreczenben elhunyt. Vármegyénk alispánja testvérbátyját gyászolja az elhunytban.

* **Temetés.** *Özv. Dunkel Vilmosné* szül. *Rombauer Matild* 48 éves korában, Kassán, váratlanul elhunyt. Az évek óta betegeskedő úrnőt, ki már hetek óta Kassáról nyomtalanul eltűnt, a Hernád folyóban halva lelték május 26-ikán. Temetése a kiterjedt rokonságnak s az egykori kiváló Dunkel-czég számos tisztelőjének részvételével május 27-ikén Kassán ment végbe.

* **Gyászrovat.** *Hanusovszky István*, kassaegyház megyei áldozópap, nyugalmazott lelkész, május 27-ikén 47 éves korában Kassán elhunyt. A boldogultat nagyszámú eperjesi rokonságának s tisztelőinek részvételével temették el május 29-ikén Kassán.

Ehlers Hektorné szül. *Szánik Hermin* élete 57-ik évében május 30-ikán halt el Kiszébenben. Temetése június 2-ikán megy végbe.

Özv. Jacobs Gusztávné szül. *Muratórisz Berta* életének 56 ik évében május 31-ikén Eperjesen elhunyt. Temetése jún. 2-ikán d. u. 4 órákor fog végbemenni.

* **A Vöröskereszt-egyesületnek** június hó 1-jére tervezett sétatangversenye közbejött akadályok miatt elmarad. A további fejleményekről falragaszok fogják értesíteni a közönséget.

* **Toronyépítés.** Ugy értesülünk, hogy az eperjesi plébániatemplom tornyának renoválási munkálataihoz szükséges állványok készítését már június hó 1-jén megkezdik.

* **Nyilvános köszönet.** *Vitelky Aladárné* úrnő 200 korona alapítványával az eperjesi ev. gyámintézeti nőegylet alapító-tagjává lett, a mit nevezett egylet nevében hálás köszönettel hozunk nyilvánosságra. Eperjes, 1902. május hó 30-ikán *Mosanszky Győzőné* elnök, *Mayer Endre* egyil. titkár, *Vogel Béla* pénztáros.

* **Tornaverseny.** A helybeli két középiskola június 1-sején, vasárnap d. u. 4 órákor az ifjúsági közös játszótéren tornaversenyt rendez a következő programmal: 1. Négy órákor felvonulás. 2. Himnusz Énekek a két intézet összes ifjúsága. 3. Szabadgyakorlatok. Végzi az összes ifjúság. 4. Sztornázás. Mintacsapatok. Mindenik intézet négy-négy szeren tornázik. 5. Versenyek: a) Síkfutás. I—II. oszt. tanulók 60, III—IV. osztályú tanulók 80 méteres pályán. b) Gátfutás. Az V—VIII. oszt. tanulók részére 200 méteres, három 60 cm. magas gáttal. c) Önálló és összetett verseny: Súlydobás, nekifutással, 7 kgr. vasgolyóval. Rúd-magasugrás. 6. Játékverseny. Fülelabda két 10—10 tagból álló csapat mérkőzése. 7. Szózat. 8. A verseny eredményének kihirdetése. 9. Elvonulás. Belépő-díj a két intézet kirándulási alapja javára személyenként 40 fil. Kedvezőtlen idő esetén a verseny a következő vasárnapon lesz.

* **Adókvető-bizottság.** Az 1902—1904. évekre kivetendő III. oszt. kereseti-adó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek üzleti adójának megállapítása céljából alakított adókvető-bizottság működését Eperjesen június 3-ikán reggeli 8 órákor kezdi meg. A bizottság elnöke *Villecs Kamil*, tagjai *Kósch Árpád*, *Piller Kálmán*, *Rosenberg Teofil* és *Ruby József*. Az eperjesi adózók június végén kerülnek sorra.

* **Évzáró-vizsgálatok** az eperjesi evang. tanítóképző-intézetben. Május 14—24-ig a IV. oszt. tanulók vizsgálatai. Május 26—31-ig gyakorlati tanítási vizsgálatok. Június 2—13-ig az I., II., III. osztályú tanulók vizsgálatai. Június 15-ikén az ifjúság elbocsátása. Június 16—20-ikán magántanulók vizsgálatai. Jún. 21—28-ikán tanítóképesítő-vizsgálatok.

* **Drogueria Eperjesen.** Közegészségi viszonyainkra bizonyynyal csak üdvös hatással lesz az Eperjesen legközelebb felállítandó drogueria (gyógyszerárú-kereskedés). A m. kir. belügyminiszter már megadta erre az engedélyt és pedig *Pálesch Árpád* nagyidai (abauj-megyei) okleveles gyógyszerésznek és gyógyszerártulajdonosnak. Az engedély értelmében egy éven belül kell berendezni az üzlet- és raktárhelyiséget. Mint értesülünk, az új üzlet különös figyelmet fog fordítani nemcsak a kozmetikus cikkekre és árusítható gyógyszerekre, hanem főképen az állatgyógyászati cikkek jutányos elárúsítására is. Éppen ez utóbbi szempont is döntő volt a miniszter előtt, a mikor az engedélyt megadta. Mindenesetre sokkal megfelelőbb volt a drogueria, semmint netalán egy új, személyjogi gyógyszerárú engedélyezése.

E tekintetben a régi hagyományokat a legmeregvebben őrzik s idegen, tehát nem rokon, kivált pedig európai férfi soha be nem léphet a nőknek gondosan elkülönített és szigorú őrizet alatt tartott lakosztályaiba.

A legkülönösebb az, hogy a menyasszony és vőlegény egybekelés előtt nem látják egymást s a vőlegénynek sem szabad átlépni a hárem küszöbét. Lefeljebb fénykép után ismerhetik tehát egymást a jegyesek. Hogy ilyen körülmények közt ott szerelemről sem lehet szó, az természetes és érthető az egyik hercegkisasszonynak az a kijelentése, a ki maga is eladó leány már: «hogy ez a rendszer s az ilyen férjhezmenés a török leányokra nézve valóban rettenetes és félelmes dolog». Nem is lehet csodálni, ha a szerencsétlen házasságok és az elválások napirenden vannak, valamint, ha nem ritkák a házasságtörések sem, bármily szigorú fegyelem és őrizet alatt vannak is a nők.

A mohamedán nő szerepe a családban, különösen mint gazdaasszonyé, teljesen alárendelt. A rabszolgák, a férficselédesség tagjai végeznek mindent. Arab vagy török nő a házból ki nem mehet és máshoz szolgálatba nem léphet, minek folytán európai házaknál is arab férficselédesség vannak; még a szakácsok is ezekből telnek ki, hacsak Európából nem hozat valaki női cselédet.

A nők viselete, kivéve a legfelsőbb körökét, a hol az európai divat járja, szintén a vallási szabályok alatt áll. Minden nő, ha már a serdült korba lépett, csak fekete ruhát viselhet, a melyből szoknyából és fejre borítható s a deréknál lekötött lepelből áll; az arcon pedig hosszan lefüggő fátyol van, a mely az araboknál fekete, a törököknél fehér. Erről lehet a kétféle fajtát

* **Adományok a bártfai tűkárosultak javára,** 1902. évi május 19-ikétől. A Kisdédnevelők Országos Egyesülete eperjesi közgyűlése alkalmából történt gyűjtés eredménye 50 kor., Fenyves Károly fürdőigazgató adom. 40 kor., Fortgang Izsák és Szóbel Jakab gyűjt. 100 kor., A kassai m. kir. dohánygyári igazgatóság gyűjt. 151 kor., Biloveszky József főerdész (Jászó) 10 kor., Havasy Imre (Esztergom) 50 kor., Csepiga Ede gyűjtése 5 kor., Kósch Árpád gyűjt. (Eperjes) 152 kor., Sárosvármegyei Gazdák Fogyaszt. és Értékesítési Szövetkezetének közp. igazgatósága (Eperjes) 100 kor., Boronkay Farkasné (Alsó-Bereczki) 10 kor., Szaukulics László gyűjt. 309 kor. 16 fillér, Állami felsőbb leányiskola (Kassa) 96 kor. 38 fill., Kendziur Ervin (Arad) 2 kor., Fidesz Frigyes (Orsova) 2 kor., dr. Senka (Kassa) 10 kor., Brooser-gyerekek (Kassa) 6 kor., Klyussó közszeg bírójának gyűjt. 16 kor. 70 fill., Józsv-egyesület újabb adom. 2000 kor., Avarfi Károly (Budapest) 50 kor.

* **Szinészeti Bártfa-fürdő.** A nyári idényben *Fehér Károly* előnyösen ismert szinigazgató társulata, mely a vidék legjobb erdőiből van összeállítva, naponta fog előadásokat tartani. Hetenkint egyszer egy fővárosi művész is fog vendégszerepelni. Az előadások az újonnan átalakított Arénában lesznek.

* **Czigányzene.** *Jónás Béla*, országos ismert kitaró czigányprimás és zeneszerző, 16 tagból álló zenetársulattal Bártfa-fürdőben ezidén naponta kétszer fog az ivókúra ideje alatt a fősétányon lévő zenepavilonban térzenét adni, valamint a vendéglőkben ebéd és vacsora alatt hetenkint háromszor fog hangversenyezni.

* **Városi közgyűlés.** Bártfa sz. kir. város képviselőtestülete május 27-ikén rendkívüli közgyűlést tartott. A m. kir. belügyminisztérium leiratára a tűkárosultak javára engedélyezett kamatmentes kölcsön ügyében a közgyűlés elhatározta, hogy a bártfai tűkárosultak részére nyert 250,000 kor. kamatmentes kölcsönösszeg felosztása végett Rhody Alajos polgármester elnökléte alatt bizottságot küld ki Fekete István városi tisztügyész, Németh László városi I. tanácsos, Zsigmondy Károly városi pénztáros, továbbá Toperczer Albert takarékpénztári igazgató, dr. Weisz Bernát kir. közjegyző, Exner Ernő magánzó és dr. Glück Jónás ügyvéd, tagokból. A kölcsönért a város közönsége is jóállást vállalt. Az új fürdőszabályrendeletet a közgyűlés elfogadta és a belügyminiszterhez leendő felterjesztését elhatározta. Az építési szabályrendelet módosítását a közgyűlés egyelőre elhalasztotta. A leégett új postaépületre vonatkozó leszámolást a közgyűlés tudomásul vette.

* **Vallástani vizsga.** Június 19-ikén tartja *Frenczel Bertalan* abauj-vajkóci evang. ref. lelkész a helybeli m. kir. állami tanítónőképző-intézet evang. ref. növendékeivel az évszázó-vizsgát, a melyen a tisztánimnien ev. ref. egyházkerületet *Révész Kálmán* abauji esperes és kassai ref. lelkész és ismert nevű hazai egyházi történetíró fogja képviselni.

* **Esperességi közgyűlés.** A VI. szab. kir. városi evang. egyházmegye, — melyhez a sárosvármegyei

megkülönböztetni; de a török nők, kivált a szebbek, olyan vékony és olyan átlátszó fátyolt viselnek ma már, hogy az bizony semmily van kivéve a szabályok

alól; vagyis e tekintetben teljesen a nő ízlése és tetszése érvényesülhet. Ezzel a két ruhadarabbal aztán valóságos fényűzést is fejtenek ki a vagyonosabbak. A rendkívül magas sarkú, erősen kivágott cipőtől kezdve, minden fajtáját viselik a legdrágább és legfinomabb lakk, sárga, fekete, fehér, sőt zöld cipőknek. Harisnyából pedig talán sehol nem kél el annyi európai gyártmány, mint ott; kezdve a fekete és fehér harisnyától, a legrikítóbb piros, a sárga, a kék és a lehető legtarkább s legvegyesebb színvegyületeket mutató selyemharisnyáig. A bokánál ezüst- vagy arany-karperecek díszlenek a félcipő felett.

A nők általában véve rendkívül csúnyák, kivált az arabok közt és különösen a köznépnél. Ezek körében a piszkos, felperszelt bőrű, ápolatlan, fájós szemű (egyiptomi szembetegségben szenvedő), idomtalan némberek oly változatos példányképeit mutatják a női rütságnak, hogy erről európai ember alig tud fogalmat alkotni magának. A török nők közt azonban remek szépségek vannak, s a magyar és török faj rokonságát örömmel fedeztem fel néhány éjféketeszemű, rózsás arcú, plasztikusan szép természetű, magas, karcsú, fehér-fátyolos leányzóban vagy fiatal asszonyban. Mondják, hogy egyes beduin törzsek nőtagjai is igen szépek, különösen pedig egy község van Medinet el Fayoum mellett, a hol mintaszépségek minden egyes nő

(Folyt. köv.)

eperjesi, kisszebeni és bártfai evang. egyházak is tartoznak, — május hó 27-ikén Késmárkon rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlésen *Bencsúr Géza* egyházmegyei felügyelő és ifj. *Draskóczy Lajos* eperjesi lelkész, helyettes-esperes, elnököltek s résztvettek még a gyűlésen Sárosvármegyéből Liptai Lajos eperjesi, Justh Alfréd és Szlabey Mátvás bártfai, Altmann Gusztáv kisszebeni lelkészek, dr. Mikler Károly egyházmegyei törvényszéki bíró és világi jegyző, dr. Szlávik Mátvás theol. dékán. A rendkívüli közgyűlés a késmárki ev. egyházközség vendégszeretettét élvezte, mely egyházközségnek kiválóan érdemes felügyelője: Kéler Pál ügyvéd, s egyháztanácsa minden lehető elkövettek, hogy a rendkívüli közgyűlés méltó ünnepélyességgel menjen végbe. Különös alkalom volt egyébként erre az, hogy a késmárki egyháznak köztiszteltben álló papja, Linberger István, 77 éves korára való tekintettel, nyugalomba vonult s ekként a VI. sz. kir. városi egyházmegyében elfoglalt esperesi tisztségéről is leköszönt. A példás életű s irodalmilag is sokat működött lelkész és esperes évtizedek előtt Eperjesen is működött három éven át a koll. theológián mint tanár s így kettős alapon búcsúzott tőle az eperjesi ev. egyház, illetve dr. Szlávik Mátvás képviselőtől a Kollégium. Nyugdíjba-vonulásával megüresedett a nagymúltú VI. sz. kir. városi egyházmegye esperesi tiszte, miért is a rendkívüli közgyűlés, a míg egyrésztől méltó búcsút vett Linberger Istvántól, másrészt tekintettel ezen egyházmegyének az egyházi közéletben elfoglalt kiváló jelentőségű szerepére, intézkedett a megüresedett esperesi hivatal betöltése iránt. Az egyházközségek és intézetek június hó 30-ig terjedő határidő betartása mellett felhívták a szavazatok beadására. Az eredményt a július hóban tartandó rendes esperesi gyűlésen fogják kihirdetni. A Késmárk város egész intelligenciájának részvételével tartott díszes banketten nagy ovációban részesítették a nyugalomba vonuló érdemes papot, valamint az egyházkerület tiszteletteljes ragaszkodással környezett püspököt, Zelenka Pált, kit betegsége akadályozott a megjelenésben.

* **«Az eperjesi jogakadémia jövője.»** Hogy azok a cikkek, a melyeket lapunk több számának első helyén, lapunk egyik kiváló barátjának: dr. *Horváth Ödön* kir. tanácsos, jogakadémiai dékánának szakavatott tollából közlünk, s a melyekre közönségünknek a figyelmét ezúttal is a legmelegebben felhívjuk és kikérjük, mennyire *időszerűek*, az különösen kitétszik azokból a lelkes szavakból is, a melyeket *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az országgyűlés főrendiházának 1902. május 28-iki gyűlésében mondott s a melyeket igaz örömmel vehet mindenki, a ki a vidéki városok felvirágoztatását szívből óhajtja. Közöljük itt is ezeket az arany szavakat, annak kiemelésével, hogy a legigazibb elismerés és a legbensőbb hála illeti hazai közművelődésünk főörét és előmozdítóját azért az egyedül helyes irányért, a melyet tántorítlanul követni szándékozik, valamint azért az őszinte és erélyes egyenességért, a melyvel ezt a szándékát újabban is kifejezésre juttatni sziveskedett. A szép szavak, a melyek igen alkalmasak arra, hogy a mi jogakadémiánk ügyét is hathatósan fellendítsék, a következőkben hangzanak: «Az én egész kulturpolitikám főtörekvése az, hogy minél inkább erősítsük meg a vidéki városokat, és e tekintetben nem hagyom magamat eltántorítani semmiféle megrettentéssel és semmiféle áramlat által, a mely a jelenleg közkézen levő jogi oktatásról szóló törvényjavaslat alkalmából bizonyos irányban a budapesti jogászokörök egy részében keletkezett. Én ahhoz szigorúan ragaszkodom, én azt a törvényhozás elé viszem, mert igenis azt akarom, hogy a vidéki városoknak kulturgócypontjait olyanokká tegyük, hogy a vidéki városok valóban versenyképesekké váljanak és azzal az ósdi felfogással, a mely azt mondja, hogy csakis Budapest tekinthető olyannak, mely a kulturára alkalmas terep, azzal az ósdi felfogással szakítanunk kell, ha azt akarjuk, hogy ennek az országnak a kulturális nivóját emeljük és hogy annak a felfogásnak véget vessünk, a mely a vidékre bizonyos lenézéssel tekint és a mit csak nemrég olvastam egy budapesti jogtanár beszédében, hogy ő attól félt az országot, hogy a jogi oktatás vidéken való felvirágoztatása által ott csak elparasztosodni lehet. Ez ellen a felfogás ellen küzdeni kell, mert ha ez így van, akkor ez az országra egy végveszedelem volna. Én minden eszközt és alkalmat megfok ragadni arra, hogy azon javaslat keretében, a melyet a legnagyobb nyilvánosságnak adtam át, a vidéki városokat legalább az ott megjelölt irányban emeljem és ha nem is csonka egyetemek mintájára, hanem úgy akarom, hogy azon jogakadémiák, a melyek életképesek, a melyek azon feltételeknek meg tudnak felelni, a melyeket előírunk, fellendülhessenek. Ezeket kívántam a méltóságos főrendeknek tudomására hozni. (Általános helyeslés.)» A jogaka-

démia tanárikara — mint értesülünk — lelkes táviratban üdvözölte a minisztert e nagyfontosságú nyilatkozatáért, mely üdvözlethez mi is egész lélekkel csatlakozunk.

* **Majális.** Az eperjesi jogász-majális május hó 28-ikán volt Czemétién. Igen jól sikerült nyári mulatság volt ez, melyen Eperjesnek számos családja vett részt s virradtig pompásan mulatott. Ezidén nagyobb volt az érdeklődés, mint az előző években. A rendezőség élén *Bielek Zoltán* jogásztestületi elnök állott.

* **Tanulmányi kirándulás.** Az eperjesi kir. kath. főgimnázium tizenhat hetedosztályú tanulója május hó 24-ikén délután dr. *Janicsek József* tanár vezetésével mellett tanulmányi kirándulást tett a történelmi nevezetességű Héthársra, hogy az ottani igen régi és gyönyörű templomot megtekintse. Ennek hosszú fennmaradási története szorosan összefügg a híres sárosvármegyei Tarkóiek, illetőleg ezektől eredő Tarczaik több százados történetével, különösen az 1493-ban elhalt Tarcza Tamáséval, ki e templom déli kápolnájában van eltemetve, továbbá a Mohácsnál elesett Tarcza Miklóséval, a ki ezen templomot 1513-ban Raguzai Vincze olasz mesterrel csúcsíves stílusban több renaissance motívummal újjáépíttette. A szárnyoltárok, melyek ide s tova négyszázéves s épségben maradt festményekkel és szobrákkal a Krakóban (1464-től 1496-ig) időzött Veit Stossnak emlékeztetnek (s talán ő tőle, illetve az ő iskolájából valók), továbbá a templom falaiba illesztett síremlékek (különösen Tarcza Tamásé) s a renaissance motívumokkal ékeskedő szentségtartó méltán bilincseltek le a tanulók érdeklődését. Jelenlegi díszes helyreállítását Brühl Menyhért esperes-plébánosnak köszöni, ki úgy a templomhoz, mint Mátvásnak és I. Lipótnak a parochián gondosan őrzött és megmutatott eredeti, perchiánerre írott okleveleikhez fűzött felvilágosításaival, továbbá szives vendégszeretettel egyaránt gyarapította azon kedves emlékeket, melyekkel a tanulók ugyanaznap este fél-tízkor Eperjesre visszaérkeztek.

* **Erdőégés.** Bánó Géza ternyei földbirtokosnak Gerált község határában fekvő *Szedernyik* nevű erdeje körülbelül 20 holdnyi területen légett. A tűz oly nagy volt, hogy annak fénye a Geráltól 13 kilométer távolságra fekvő Osztrópatak községig ellátszott. Hogy a tűzvész nagyobb arányokat nem öltött, az csakis az esős időjárásnak s a teljes szélcsendnek köszönhető, mert a gerálti községi előjáróság a helyett, hogy a lakosságot az oltásra kirendelte volna, a mint különben az erdőtörvény azt köteleességévé teszi, összetett kézzel nézte a tüzet. A megejtett csendőri nyomozás szerint a tűz keletkezésének oka valószínűleg gondatlanság, a mennyiben azt megelőzőleg az erdővel közvetlenül határos közlegelőn a gerálti telkesek gyalogfenyőt irtottak.

* **Cselédek és mezei munkások jutalmazása.** A földművelésügyi miniszter hajlandó ez évben is Sárosvármegyében öt olyan jó gazdasági cselédnek, a ki becsület és hűség szolgálattal hosszabb időt töltött egy munkaadónál, és négy olyan gazdasági munkásnak, a ki megbízhatósága, szorgalmas, józan viselkedése által munkatársai közül kitűnt, egyenkint 50 kor. pénzbeli jutalmat adományozni, mely jutalom az illetőknek a kormány által kiállított oklevéllel együtt, fog annak idején kiosztatni. A bejelentéshez melléklendő a szolgálati időről szóló bizonyítvány előjárósági bizonylattal, a cselédkönyv, illetve munkásigazolvány. A bejelentések 1. évi augusztus 20-ikáig eszközöndők.

* **Kártékony rovarok, illetve cserebogarak írtása.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányára, úgyis mint várm. mezőgazdasági bizottság ápr. 28-ikán megtartott rendes havi ülésében — annak tudatában, hogy a mezőgazdaságokban mily károsíthatatlan károkat okoz a kártékony rovaroknak nagymérvű elszaporodása — 1902. évre 600 koronát kitevő összeget tűzött ki a kártékony rovarok s így különösen az ez évben tömegesen fellépő cserebogarak írtása körül buzgólkodók jutalmazására. Ezen jutalomdíjból azon községi lakosok, iskolai tanítók és tanulók részesülhetnek, kik az illető község lakosságának arányához mérten a legtöbb elpusztított káros rovar, illetve cserebogarakat képesek hiteltérdelemnél kimutatni.

Henneberg-selyem

csak úgy valódi, ha egyenest tőlem hozott. Blousok és ruhák számára fekete, fehér és színes 60 krajczártól 14 frt 65 krig méterenkint. Mindenkinek bérmentve és vámentesen házhoz szállítva. Minták postafordultával. Svájcba kettős levélportó.

Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari-szállító) Zürich.

* **A vitás Tengersizem** dolgában a választott bíróság Grácban ül össze. A tárgyalások nyilvánosak lesznek, állítólag tanukat is ki fognak hallgatni. Azután

a bíróság tagjai Krakkó és Zakopanén át a Tenger-szemhez mennek helyszíni-szemlét tartani. Innen pedig Tátrafüredre utaznak, a hol az ítéletet is meghozzák.

* **Kivándorlók családása.** Linzből hetven magyarországi kivándorló érkezett Bécsbe. A szegény embereket egy *Ziska* nevű lelkiismeretlen kivándorlási ügynök azzal a hitegetéssel, hogy Amerikában fényes föltételek mellett munkát fognak kapni, Frankfurtba csalta. Itt kitünt, hogy csalónak lettek áldozatai s keserűen megcsalatkozva, kénytelenek most hazájukba visszatérni.

* **Füstölög a kopasz Strázs.** A Vezuvnak a 79-ik évben Kr. u., az annálisok szerint, eddigi leghatalmasabbnak s hatásaiban legborzasztóbbnak ismert kitörése óta, melynek akkoriban Pompeji, Herculaneum és Stabiae városok estek áldozatul, talán egyszer sem nyilvánult a föld belsejének forrongó tüze olyannyira, mint ezévi május hó 3-ikán és a következő napokon, mikor is Martinique szigetén, a Mont Pelée hatalmas kitörése folytán, a hegy kráteréből nyílféleggel leomló izzó láva útjában valóságos lángtengerbe borította a paradicsomszépű szigetnek nagy részét, örök időkre maga alá temetvén annak fővárosát: Saint-Pierre-t s ezen város közel 30,000 lakóját. Ez a világraszóló esemény, mely megdöbbentette valóban az egész földkerekség lakóit s még folytonos rémületben tartja azokat, kiknek Martinique és az annak közelében fekvő szigetcsoport a hazájuk, halálos félelmet gerjeszt most mindazon közel 500 helyen, hol még folyton füstölög vulkánok vannak. Az emberek képzelődése azonban még tovább terjed, mert ezen világesemény hatása alatt még ott is keresnek vulkánokat és tartanak azok kitörésétől, a hol ilyenek valaha talán csak a mesékben léteztek. Így a mi vidékünkön fekvő Strázs-hegyről is azt meséli a fáma, hogy az valaha tűzhányó lett volna s léteznek képek is, melyek a Strázst ábrázolva, azt mint Felsőmagyarország egy kialudt tűzokádóját mondják. A Mont Pelée kitörésének híre már köznépünknek is tudomására jutott s hetek óta mindinkább terjed a híre annak, hogy a kopasz Strázs belsejéből időközönként tompa moraj hallható hogy a környékén fekvő kutak vize mindinkább melegebb lesz, sőt egyesek már füstöt is láttak felszállni a hegy kúpjából. Ezek a keringő hírek sok hívőre találtak s ma már rémséket regél a pórnép a Strázsról, s ijedten várja annak közeli kitörését. A hegy érdekessé vált egyszerre s f. hó 29-ikén Eperjesről egy kisebb társaság sikerült kirándulást rendezett a kopasz Strázsra. A társaság tagjai (egy nő és öt férfi) délutáni 2 óra körül vasúton érkeztek a nagysárosi állomásra s onnan Gergelylaka felé vették útjukat. Gergelylakáról lassan emelkedik az út, Pocsaj pusztá mellett véget érnek a termékeny földek s kezdődik a hegy kopársága; itt a hegyoldalt már csak fű és bozótos boróka-bokrok fedik be. Innen hatalmasan emelkedik ki a Strázs, mindinkább tágul a látóhatár s nehezebbé, fásasabbá kezd lenni a mászás fölfelé, fásasabbá, mint a Tátra útjain. Innen egy teljes órát vett igénybe még a felkapaszkodás s pontban 4 órakor elérte a társaság a hegy kúpját. Gyönyörű kilátás nyílik innen; szemben fekszik az erdős Strázs s az egész kápi hegylánc, lent a völgyekben látható Töltszék, Ásgúth és Deméte, balra ezektől Szedikert, Szilva és Ternye, még tovább Balpataka, Rátvaj, Kisszeben, Bodonlaka, Úszfalu, Gombosfalu, mélyen a hegy alján Szentgyörgy és Gergelylaka, továbbá Nagysáros, felette egész szélességében a nagysárosi vár és messze a távolban Eperjes. Valóban fényes panoráma tárul innen az egész környékre. A kis társaság, felmenetel közben — úgylátszik — magára vonta két község lakosságának a figyelmét, mert alig telepedett le s látott hozzá egy kis oszonnához, midőn egyszerre a gergelylakai oldalról hat parasztleány bukkant elő s félénken közeledtek a társaság felé. A fiúk Ternyére valók voltak, s szinte rémdolgokat beszéltek a Strázsról; azt is mondták, hogy egy nappal elebb a szedikerti oldalon már lángnyelvek törtek elő a földből. Érdekes volt a fiúk bámulatát nézni, midőn a társaság egyik tagja azt mondotta, hogy mindannyian budapesti mérnökök és egyenesen Budapestről jöttek ide, felszerelve mindenféle eszközökkel, hogy megvizsgálhassák a hegyet. A felhozott térképek, compass és látszóvevők fölötte érdekelték az ifjakat s nagy lett a bámulatuk, sőt el is hitték a társaság kiküldetését, midőn megmutatták nekik a látszón keresztül Eperjest s a falujukat. Újjongva és nagy meglepetéssel kezdték nézni a falvakat s bámulták azt, hogy oly közel varázsolva láthatják házuikat; ezek után azt is elhitték, hogy ezen látszóvel belátni a hegy belsejébe, és hogy nem igaz az ijesztő hír, mert a látszó nem mutat semmi olyasmit, hogy tartani kellene a hegy kitörésétől. Nem telt el egy kis félóra, midőn egész ellenkező irányból egyszerre öt fiatal gergelylakai leány termett a hegy-csúcson; őket is a kíváncsiság hozta oda, s ezeket is

elragadta a távcső, kézzel-kézre adták azt s meg se tudták attól válni. De még most sem volt teljes a társaság, mert a szedikerti oldal felől is feljött két eperjesi túrista, kik már kora reggel mászták meg a lombos Strázst, s tudtak a társaság kirándulásáról. Beleszámítva még egy kis cigányfiút, ki a társaság elemőzsiáját czipelte fel Sárosról, összesen 20 személyre növekedett illetén a társaság. A fölötte jóleső oszonnából kijutott Gergelylaka és Ternye ifjúságának is, mely utóbbiak, engedve a társaság kívánságának, elénekelték néhány községükben honos, szép szövegű tót nótát, és nagyobb biztatás után — Stofko Sándor tanítójuk érdemére legyen mondva — elénekelték a Kossuth-nótát is, s valóban meglepő járatosságot tanúsítottak a hozzájuk intézett kérdések válaszában, a földrajzban, számtanban és történetben is. Látván értelmességüket, a társaság nem mulasztotta el velök megértetni, mennyire valótlanok azok a mesék, melyeket faluszerke regéinek a Strázsnak beállott változásáról, ugyannyira, hogy azok az ifjak önként adtak kifejezést annak, milyen könnyen hívő falujuk népe s biztosították a társaság tagjait, hogy ők lesznek azok, kik majd, ha leérnek, megmondják a falu bölcseinek, mennyire nem valók azon mesék, melyeket naponta bővített kiadásban közölnek Gergelylaka és Ternye élő lájbszurnáljai. Az oszonna is véget ért s a lenyugvó nap sugarai éppen a sárosi vár ormaid aranyozta be épp akkor, mikor a társaság kölcsönös kézzorítással, nehezen búcsúzott el a 698 méter magas kúptól: Gergelylaka leányai a nyugati, Ternye ifjai az északi és az eperjesi kirándulók pedig a déli hegyoldal meredek lejtőjén vették útjukat hazafelé. A társaság meggyőződött tehát szemlátomást arról, hogy a Strázsból semminemű dűbörgés sem hallható, hogy az nem füstöl, legfeljebb akkor, ha annak kúpján, mint azt a jókedvű társaság meg is tette, az oda összehordott nagymennyiségű bozót meggyújtva, örömtűz gyanánt küldi az ég felé füstfellegét; valamint arról is, hogy annak kraterszerű mélyedése nem egyéb, egy talán 3 négyszögletes kis bemélyített területnél, melyet az egykoron terepfelvetel czéljából ott időzött katonaság mélyített ki azért, hogy a szél ellen szolgáljon némi oltalmul, és végül arról is, hogy a környékbeli kutak vize épp oly friss és üdítő, mint bármely más, a Strázstól távol fekvő forrásé. Meglehet azonban, hogy az a társaság által rakott örömtűz, melynek hatalmas füstfellege, talán egy negyedórára, jóformán kődbe burkolta a hegykúp észak felé néző részét, a közeli napokban újabb mesékkel fogja még inkább megerősíteni a környékbeli lakosság azon hitét, hogy tényleg füstölög a kopasz Strázs. A meredek déli lejtőn, a hosszúra nőtt csuszamlós fű miatt és a sok teljesen kiszáradt boróka-bokor következtében fölötte fásasztó volt a lemenetel, de az csak a hegy tövében odaépített juh-kosárig tartott, a hol a társaság még végignézte a juhok fejését s megízlelte az itt gyártott zsenticzát. Innen már szép pázsit fedi a földet, a Kánás-patak völgyében haladva, csakhamar Kánásra ért a társaság s gyönyörködött egy remete által, egy kis dombról épített templom szép fekvésében. Itt szomját csillapította még a társaság egy fatörzsből fakadó édesvíz-forrás kitűnő vizével, melyre oly égető szükség volna immár valahára Eperjesen is. Kánást elhagyva pedig, visszatekintett még egyszer arra a szép Strázsról, azután pedig végighaladva a termékeny Okruhlyák dombos völgyén, nemsokára Dubravára ért s esti 9 órakor oszlott szét Eperjesen, ki-ki a maga otthonába, az óvinek vívén a szép kirándulás benyomásait és talán azt a megnyugtató hírt is, hogy a kopasz Strázs nem füstölög.

* **Egy új mezőgazdasági gépgyár Budapest.** A nálunk már eddig is jó hírnévnek örvendő *Hofherr és Schrantz* cég Kispesten, az Üllői-út mentén, nagyszabású, modern berendezésű mezőgazdasági gépgyárat épített, melyet jelen évben üzembe is helyezett. Nevezett cég eddig csak bécsi gyártelepén készült gépeit hozta hozzánk, melyek jószáguk, jó anyag felhasználásával végzett pontos kivitelük és honi viszonyainkhoz alkalmazott helyes szerkezetük miatt külföldi voltak dacára is általánosan elterjedtek és kedveltéké váltak. Annál örövendesebb az a körülmény, hogy a gépek most már itthon készülnek Magyar munkásoknak ad kenyeret a gyár és magyar anyagot dolgozva fel, valódi hazai iparcikket termel. A gyártelep minden egyes műhelye és felszerelése mintaszerű, épületei szépek, egyszerűek és világos helyiségekkel bírnak. A gyár 600 munkás foglalkoztatására van számítva s jelenleg 300 munkással dolgozik. Mint tisztán mezőgazdasági gépgyár, ezen Hofherr és Schrantz féle új gyártelep a legelső közt foglal helyet és a jó kezében levő vezetés, valamint a mintaszerű modern berendezés és biztosítékot nyújtanak jó gyártmányok előállítására, s a magyar gazdaközönség részére ezen új hazai gépforrás határozott nyereséget jelent.

* **A legnagyobb vasúti-mozdony.** A jelenkor legnagyobb mozdonya rövid idő előtt vétetett üzembe Amerikában. Fölötte érdekes és tanulságos, ha annak súlyát összehasonlítjuk az 1829. évben épült Stephenson-féle «Rakéta» nevű első mozdonyával. Az amerikai mozdony tízkerekű s «Decapod» = tízlábú a neve, súlya 2600 mázsa (a Rakétaé 84 mázsa). A Decapod tűzrosta-területe 6 m² (a Rakétaé 0,6), fűtőfelülete 468 m² (a Rakétaé 13). A Decapod képes 4000 hektár búzatermést egy hét kilométer hosszú vonatban tovább szállítani, a Rakétánál megelégedtek azzal, hogy hét kocsi húzott, melynek össz-súlya 360 mázsa volt.

SPORT.

* **A Magyar Túrista-Egyesület** június 28-ikán (szombat) d. u. 6 órakor Budapesten a kir. magyar tudományegyetem fizikai intézetének (VIII., Eszterházy-utca 3/b) tantermében tartja évi (VII.) rendes közgyűlését. A közgyűlésen Petrik Lajos tanár «Magyarország képekben» czímen előadást tart vetített képek bemutatásával. A közgyűlés után az egyesület kirándulásokat rendez, melyek útiterve a következő: I. A Dobogókőre. Június 29-ikén (vasárnap) reggeli 6 órakor indulás a M. Á. V. nyugati p. u-ból vonaton Dömös átkelés megállóhelyre. Átkelés a Dunán Dömösre. Innen gyalog Körtvélyes pusztá érintésével a Hegedűs-bérczen át a Dobogókőre. A báró Eötvös Loránt-menedékházban ebéd. Délután vissza Dömösre és ismét átkelve a Dunán, az esti 7 óra 3 p-kor induló vonattal Budapestre. Érkezés esti 8 óra 45 p-kor. Útiköltség 1 korona 40 fillér. Jelentkezési határidő június 26-ika. II. A Fruska-Gorába, Zimonyba-Belgrádba, az Aldunára és Herkulesfürdőbe. Június 30-ikán (hétfő) délutáni 2 óra 40 p-kor indulás a M. Á. V. keleti p. u-ból gyorsvonattal Újvidékre. Érkezés esti 7 óra 41 p-kor. Elszállásolás, társas-vacsora, meghálás. Július 1-jén (kedd) reggelizés után indulás reggeli 5 órakor kocsiokon Pétervárad, Kamenicza, Hopovo zárda (villásreggeli), Krusedol zárda (ebéd), Karlóca. Esti 8 óra 5 p-kor vonattal Zimonyba. Érkezés esti 9 óra 20 p-kor. Elszállásolás, vacsora és meghálás. Július 2-ikén (szerdán) reggelizés után reggeli 8 órakor az ezredévi emlék és Zimony megtekintése. 11 óra 21 perckor vonattal Belgrádba. Érkezés 11 óra 31 p-kor. A város és Topcsider megtekintése. Éjjelezés a hajón. Július 3-ikán (csütörtök) reggeli 5 órakor indulás hajón az Aldunára. Reggelizés és ebéd a hajón. Érkezés Orsovára d. u. 4 órakor. Elszállásolás, séta a koronakápolnához, Adakaleh és a Vaskapu megtekintése. Vacsora és meghálás. Július 4-ikén (péntek) reggelizés után indulás reggeli 6 óra 55 p-kor Herkulesfürdőbe. Érkezés reggeli 7 óra 33 p-kor. Elszállásolás, a fürdőtelep megtekintése. Július 5-ikén a Domoglet (1106 m.) megmászása. Ezzel a hivatalos kirándulás véget ér. Összes költség — kedvezményes vasúti- és hajó-költség nélkül, de a kocsik beszámításával — hozzávetőleg 60 korona. A kirándulásban való részvétel azon osztály elnökségéhez intézendő — és pedig legkésőbb június hó 26-ig — a mely osztályhoz az illető résztvevő tartozik. A kik idejekorán nem jelentkeznek, vasúti- és hajókedvezményre szóló igazolványra, ellátásra, kocsira stb.-re nem számíthatnak. A jelentkezésnél a közös költségek fedezésére 20 kor. befizetendő.

ÚJ VASÚTI MENETREND

— 1902. MÁJUS 1-JÉTŐL. —

Eperjesről indulnak a vonatok:

Budapest felé:		
Eperjes város	4 56*	5 04 regg.
Eperjes állomás	10 43	11 07 d. e.
megálló	2 15	2 32 d. u.
	9 33	9 56 " "
		7 20 este.
		8 15 " "

* Eperjes város megállóhelyén a regg. 5 04 p.-kor induló vonatból csak hétfőn és pénteken van regg. 4 56 p.-kor csatlakozás.

Bártfára felé:		
Bártfa felé	7 15 regg.	Bártfára érkezik 9 21 délelőtt.
	5 40 d. u.	7 48 este.
		és hétfőn 2 35 d. u., — érk. 4 31 d. u.

Orló felé:		
Eperjes állom.	6 40	6 46 regg.
Eperjes város	1 50	1 55 d. u.
megálló	5 15	5 21 d. u.

Szepesség felé: 5 04 reggeli. 11 07 délelőtt. 2 32, 3 50 délután és 7 20 este.

Eperjesre érkeznek a vonatok:

Budapest felől:		
Budapest felől	6 28 reggeli.	9 25 délelőtt.
Bártfa felől	1 36 d. u.	9 26 este és hétfőn 6 25 reggeli.
Orló felől	10 48 délelőtt.	2 20 délután, 9 26 este, és csak hétfőn s pénteken 5 00 reggeli.

Szepesség felől: 9 25 d. e., 12 20 d. u., 5 04 d. u., 9 55 este és 11 35 este.

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.*

Szives tudomásul.

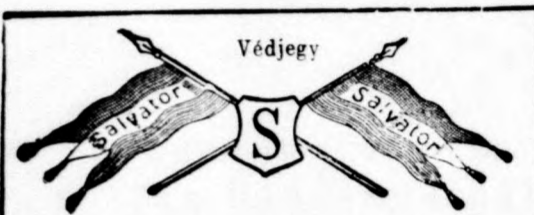
Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a nyári évad alatt, vagyis folyó évi június hó 1-től kezdve augusztus 20-ig üzleteinket vasárnap és ünnepnapokon egész napon át zárva fogjuk tartani.

Eperjes, 1902. évi május hó 29-ikén.
**Cattarino Sándor. Kósch Árpád.
Révai Samu.**

Minden más különös tudóstás helyett, szives tudomására hozom barátainknak és ömerőseimnek, hogy **Reginka leányom jegyet váltott dr. Elszasz Emil abaujessántói gyakorlóorvos úrral.**

Eperjes, 1902. május hó 24.

Szendrovics Samu.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kelelmes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben** vagy **húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható asványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a Szerk.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált háziszér, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárakban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

• Richter F. Ad. és társa,
• cégez. és kir. udvari szállítók. •
Rudolstadt.

Globus tisztító kivonat
a
legjobb fémtisztító szer

Dobozok 10, 16 és 30 fillér.

Kapható minden üzletben.

Minden kísérlet további használatát biztosítja.

Feltaláló és egyedüli gyáros:

FRITZ SCHULZ jun. Aktiengesellschaft, Eger und Leipzig.

Elzálogosított

ékszereket, arany- és ezüst-árúkat

költség nélkül

kiváltak és ezekért a teljes értéket fizetem, vagy azokat legjutányosabban engedem át az elzálogosítónak.

Fränkel József,
Eperjesen, Fő-utca 47. sz

Legjobb hírnevű
s legnagyobb gyára

a bécsi kőszermészárosok
termelő-szövetkezetének

kolbász és füstölt húsárúk
számára.

Főraktár Bécs, II., Praterstrasse 52.

Ajánlja a n. é. közönségnek, valamint Bécs és a vidék elárúsítóinak kitünő minőségű és bármily fajtájú kolbász, szalámi, marha-mar, nyelv stb. gyártmányait

saját vágású

I-a hízott ökörhúsból.

Mindig friss árú legnagyobb választékban.

■ Naponta postai és vasúti szétküldés. ■

Árlapok ingyen és bérmentve. Telefon 4109. és 13,051. sz

Oszt. postatakp.-számla 802,454. Magy. postatakp. számla 7984. sz

A Sierndorfi Vegyi-termékek és Csontliszt-gyár által előállított

olcsó műtrágya
Thomas-salak
helyett
őszi vetésekhez

nyers-phosphátlisztet

18—20% phosphorsavval,
75% porfinomsággal,

vegyelemezve
a magyaróvári
gazdasági intézet
által

úgyszintén **csontlisztet, superphosphátot, ammóniákat**, valamint az **összes műtrágyákat** jótállás és legjobb feltételek mellett, gyári áron, minden vasútállomáshoz bérmentve szállít, valamint felvilágosítással szolgál:

Tyrnauer K. és Fia czég Eperjesen,

a Sierndorfi Csontliszt- és Vegyi-termékek gyárának sáros- és zemplérvármegyei képviselője.

Fehérnemű mosó- és vegyi férfiruha folttisztító-intézet

Fő-utca 86. szám a. EPERJESEN a Gallotsik-féle házban.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy rövid idő előtt helyben egy férfi- és női-fehérnemű mosó- és vegyi férfi-posztóruha folttisztító-intézetet létesítettem, melylyel a t. közönségnek — a legolcsóbban számítandó árak mellett — a legszolidabb és legpontosabb kiszolgálást biztosítani bátor vagyok.

A nagyérdemű közönség számos pártfogását kéri teljes tisztelettel

KROTKY ANNA.

Delice

Minden hirdetés felesleges,
a dohányzó egyszer veszi
és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mórnál Eperjesen.

Keil-lakk (Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára. — Egy nagy palack ára 2 korona 70 fillér.
Szagtalan Egy kis palack ára 1 kor. 36 fil.

padló-viasz „Gloria“

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 40 fillér.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 doboz ára 90 fillér.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos czégnél Eperjesen.

GLÜCK D. ÉKSZERÉSZ

EPERJESEN, Fő-utca 65. sz.,

ajánlja dús választékú

ékszer-, arany- és ezüstművek raktárát

a nagyérdemű vevőközönség szíves figyelmébe

tetemesen leszállított áron.

3520-1902. kig. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1897. évi XXXIII. t.-cz. értelmében az esküdtzéki szolgálatra kötelezetteknek névjegyzéke egybeállítatván, ezen alaprajstrom a városi levéltárnok hivatalos irodájában 1902. évi június 1-től 1902. évi június 15-ig bezárólag közszemlére kitétetik, hol is a lajstrom hivatalos órák közben megtekinthető.

Erről a város közönsége azzal értesítettik, hogy fenti határidőn belül akár alkalmas egyéneknek kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt bárki felszólalással élhet, és hogy a netáni hasonlólág közszemlére kiteendő felszólamlások ellen további 8 nap alatt, vagyis 1902. évi június 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. Úgy a felszólamlások, mint az esetleges észrevételek a város polgármesterénél a határidőknek betartása mellett beadandók.

Eperjes, 1902. évi május 15-ikén.

Podhorányi Bálint,
polgármester.

Amerika

Menetjegyek a francia vonal által. Jó és gyors közlekedés, kitűnő ellátás — beleértve bor és likörök. Bővebb telvilágosítást ingyen és bérmentve ad

o **Josef Fischer** o
Wien, IV., Alleegasse 69.

Miért

van annyi utánzat?

Mert

a valódi EISENSTÄDTER-féle

Linoleum-padrózmáncz

a törv. bej. „vaslovag“-védőjeggyel a legjobb és legtartósabb: puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Bejegyzett

védőjegy a „vaslovag“.

Az Eisenstädter-féle Linoleum-padrózmáncz

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan Nagy elterjedtségénél fogva különböző, hason hangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak

Eisenstädter-féle Linoleum-padrózmánczot, a törv. bejegyzett „vaslovag“-védőjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Kapható:

minden fűszer- és festékkereskedésben.

988-1902. tkvi sz.

Arverési hirdetményi

kivonat.

A girálty kir. bíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vanyo Andrásné és társa végrehajthatóknak Vanyo András végrehajtást szenvedő elleni 120 kor. 04 fillér tőkekövelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a girálty kir. járásbírósg területén levő Töltszék községben fekvő, a töltszéki 59 sz. tjkvben A I. 1/4-ad úrbéri telek 1-17 sorsz. alatt toglalt és B. 24. alatt Vanyo András nevében 1/16-od részben álló ingatlanra, vagyis 1/16-od úrb. telekre; a C. 6 alatt özv. Vanyo Andrásné szül. Vanyo Anna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fentartásával 922 kor. kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1902. évi augusztus hó 12-ik napján délután 10 órakor Töltszék községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül kilenczvenkét kor. 20 fillért készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.
Giráltyon, 1902. május hó 17-ikén.

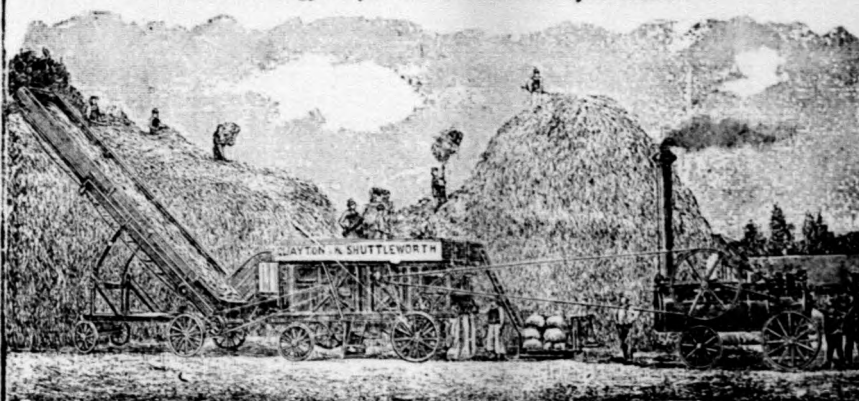
Szekeress Dezső,
kir. ajándékbíró.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-keszletek 2 1/2 és 12 lóerőig továbbá járgány-csésplőgép, lóheré-csésplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

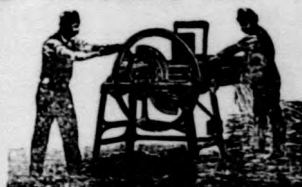
„Columbia-Drill“

legjobb sorvatógépek, szénagyűjtők, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-akák.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

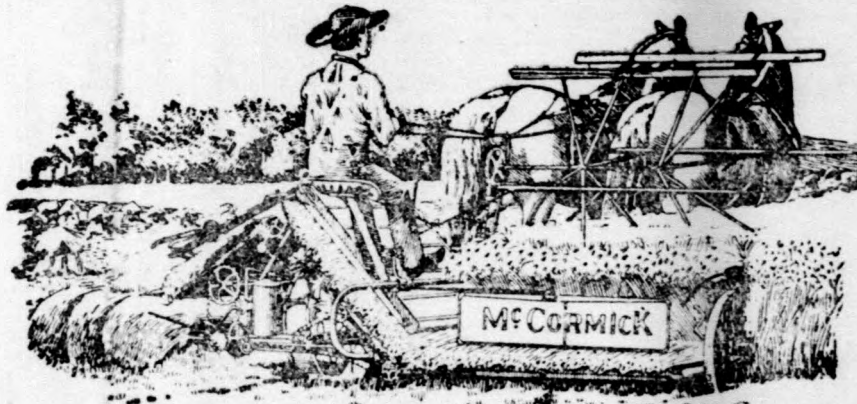

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és csésplőgép-gyára.

McCormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógép-gyár.)

Grand Prix.

Páris, 1900-ban.

Kéveköttő aratógép, Fűkaszalógép, Készőrukkészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép, Szénagyűjtő-gereblye, és Kéveköttő-fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. — Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN igazgató.

Évi termelés: 362,000 gép.

BUDAPEST VI. kerület — Váci-utca 30. szám.

Globus-tisztító-kivonat

jobban tisztít, mint bármely más tisztítószer.

Előleges jelentés.

A Kassán már néhány nap óta meglepő sikerrel működő s óriási tetszésben részesülő

EDISON kinematograf

e napokban érkezik városunkba s a vásártéren saját építményében egyelőre 16 előadást fog tartani.

A kinematograf mutatványai olyanok, melyeket még nem volt alkalom a vidéknek láthatni.

Az első előadás

június hó 7-ikén lesz esti pont 8 órakor.

Naponta változatos új műsor.

Vasárnap két előadás: d. u. 4 órakor s este 8 órakor.

Bővebbet a falragaszok.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi felismerések által ajánlja, Európa legtöbb államában fenyves sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, közös előfűtött, gyulladt orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-száradás, és a szarkópóra ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátránynak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülésvégé határozottan Berger-féle kátrányszappannal megrendelésre s az ismert védjegyre való ügyelmeltes körülmények között. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmazták a kátrányszappannal helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyengébb kátrányszappan

az arcbőr tisztáltsági előmozdítása, a gyermekeknek valamennyi lejtettségük ellen felül-mohtalan bőrtisztító, **mezzedő és fürdőszappan** mindennapi használatra szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

szappan, glicerín tartalommal és linom illattal. Ára minden fajnak használatra alkalmas egy 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők **Bonoe-szappan** a bőr bősimítására, **borax-szappan** pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simítására himlőhegyeknél és mint fertőtlenítő szappan Berger-féle **enyő-fürdőszappan** és **enyő-szappan**, **Berger-féle gyermek-szappan** a szőke kor részére (25 kr.).

Berger-féle Fotoreum-féle-szappan

szappan, hűtés, bőrvizkettség és arcvörösség ellen (75 kr.), szepitő szappan igen hathatós.

Berger féle kén-szappan

szappan és arctisztításra ellen. Tannin-szappan labizzadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fog-szappan köcsögben

szappan, minden fogaknak 2. sz. dohányzókknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanoknál illetéges utunk a roppatlam. Csak Berger-féle szappanoknál kell kelet. mutatók számtalan hatástalan utazások vannak. Után Berger nevét hamisítanak is fordulnak elő, keretik a hitebeli védjegyre való mint a gyára G. Heil & Comp. Troppan. A gyárunkban 1882 óta készítenek a szappanok gyártásában és az arany érem a párizsi kiállításokon 1900.

Kapható Magyarország valamennyi gyógyszerüzében és Eperjesen Korn Vilmos és Molitorisz István gyógyszerészeknél.

Tavaszi és nyári idény 1902.

Valódi brünni szövetek.

Egy vég 3 10 méter hosszú, egy úri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

frt 275, 370, 480 jó
frt 6- és 690 jobb
frt 775 finom
frt 865 finomabb
frt 10- legfinomabb

valódi
gyapjú-
ból.

Egy vég fekete szalon-öltönyt frt 10-; úgyszintén felöltőszövet és turista-loden stb., szétkül gyári áron a pontos és szolidnak ösmert szövetgyári raktár:

Siegel-Imhof, Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahű szállítás biztosítva. A privat-vevők előnyei tetemesek az által, hogy a szöveteket fenti cégtől a gyárból rendelhetik.

Wilhelm-féle csúsz- és köszvényellenes vértisztító-tea

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, NEUNKIRCHEN, Alsó-Ausztria.

Csomagonként 2 koronaért minden gyógyszerüzében kapható.

MATTONI FÉLE BUDAI KESERŰVIZ

legjobb hajtószer.

Kapható minden gyógyszerüzében és fűszerkereskedésben.

Kézi jégkészítő-gép

tiszta, baktériummentes jégtömbök előállításához (10 perc alatt) legegyszerűbb és legolcsóbb módszer.

Képviselek csekély kelendőségű jótállás mellett Sáros- és Zemplénvármegyékben kerestetnek.

Ajánlatokat Eperjes, 3531. sz. alatt közvetít Mosse Rudolf, Wien, I., Seilerstätte 2.

a valódi, utolérhetetlen hatású rovarirtó; azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

Atlasz D., Barts E. gyógyszer, Bein Simon, Bohm Simon Utóda, Bohrandt J. V.,	Dahlström Károly, Diamant R., Feldmann Adolf, Fried Simon, Gallotsik J. V.,	Glücksman Mór, Holénia Béla, Holländer Samu, Klein Ferencz, Kónya Miklós,	Lefkovits Emil, Lindner J. Mór, Mikolik István, Molitorisz gyógyszer., Neumann B. Özv.,	Oszvald D Utóda, Schönfeld Izidor, Singer S. Fiai, Sváby Ferencz, Wenzel István.

— Ezenkívül a vidéken mindenütt, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

Napról-napra mludinkább jótéteménynek és szükségletnek bizonyul minden családban a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

használata.

Gondos háziasszony ne keslekedjék tovább ezt a jóízű és egészséges kávé italt bevezetni.

Tisztább pótkávé nem létezik, és nincsen jobb pótlás a babkávé helyébe, a hol ez orvosilag eltiltatott.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csak a »Kneipp páter« védjegyű eredeti csomagokban valódi. Nyitva mérlegelt, vagy másképpen csomagolt maláta kávé soha sem

Kathreiner.